

**УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
СЕКТОР ІНФОРМАЦІЇ З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА**

61003, м. Харків, вул. Кооперативна, 13
т. 731-31-32

**Про відзначення 65-річниці Перемоги
у Великій Вітчизняній війні та Року ветеранів Великої Вітчизняної
війни у закладах культури та мистецтва Харківщини**

(Оглядова довідка за матеріалами періодичних видань, 2010 рік)

Матеріал підготувала: Казанцева Н.Ю. – зав. сектором інформації
з питань культури і мистецтва Харківської
обласної універсальної наукової бібліотеки

Харків 2010

**Про відзначення 65-річчя Перемоги
у Великій Вітчизняній війні та Року ветеранів Великої Вітчизняної
війни у закладах культури та мистецтва Харківщини**

(Оглядова довідка за матеріалами періодичних видань, 2010 рік)

Сувора правда війни залишається з нами як найбільший за силою духу приклад мужності, патріотизму, важкої ратної праці і вічної скорботи за тими, хто віддав у ім'я Перемоги найдорожче – життя.

З тих часів як відгриміли останні салюти, минуло вже 65 років.

У зв'язку з 65-річчям Великої Перемоги та з „метою забезпечення достойного увічнення пам'яті загиблих воїнів-визволителів у Великій Вітчизняній війні, вшанування безсмертного подвигу ветеранів війни, збереженню та розвитку славних бойових і трудових традицій українського народу, посилення патріотичного виховання громадян України, збереження історичної правди та формування загальнонаціональної гордості за славетних захисників Вітчизни” 2010 рік в Україні було проголошено Роком ветеранів Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років.(1).

Планом загальнодержавних заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України, було передбачено проведення культурно-мистецьких заходів в рамках Року ветеранів Великої Вітчизняної війни та 65-річчя Великої Перемоги. Розпочалися вони задовго до знаменної дати і проводились впродовж усього 2010 року.

22 – 24 квітня у Харкові проходили Дні Санкт-Петербургу. Оскільки їх проведення прийшлося напередодні 65-річчя Перемоги, вони включили в себе ряд заходів за участі ветеранів Великої Вітчизняної війни. Зокрема, в рамках Днів на території Народної Української академії було відкрито Алею Пам'яті загиблим у Великій Вітчизняній війні. Вздовж вулиці Лермонтовської було висаджено 15 багаторічних лип, у підгрунтя яких заклали землю, передану із Москви, Санкт-Петербурга, Керчі, Севастополя, Новоросійська, Бреста, Волгограда, Одеси, з Курської дуги, Висоти маршала Конєва та інших міст кровопролитних боїв на Харківщині. В рамках Днів Санкт-Петербургу у Харкові для ветеранів у Палаці студентів Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого відбувся святковий концерт “Синий платочек”, який не залишив байдужим нікого із присутніх. У Генеральному консульстві Російської Федерації у Харкові віце-губернатор Санкт-Петербургу зустрівся з харків'янами, які пережили блокаду Ленінграду у 1941-1944 роках. Роман Філімонов вручив блокадникам пам'ятні медалі „65 лет снятия блокады Ленинграда”.(62, 79).

„Нинішній рік – рік 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Тож цілком зрозуміло, що її тема стала провідною на XII Міжнародному фестивалі „Світ книги”, що відбувся у Харкові напередодні цього всенародного свята і тривав упродовж чотирьох днів – з 21 по 24 квітня. На книжковому форумі експонувалися видання мовами народів світу, присвячені 65-річчю Великої Перемоги, у тому числі й матеріали з

національних архівів України, Російської Федерації, Німеччини, США та Ізраїлю. В ювілейній експозиції було виставлено майже півтисячі військових фотографій із архівів спецслужб, зразки форми військових різних країн.

Харків'яни вписали чимало славних сторінок у літопис Перемоги, про що розповіли представлені на книжковому форумі двотомне видання „Харків, 1941-й” та ексклюзивна схема боїв за визволення міста від гітлерівських окупантів.

Низка виставкових заходів була зорієнтована безпосередньо на юних відвідувачів, для яких організували акцію на честь славного ювілею Великої Перемоги, а також проводилась вікторина на військову тематику.

Прикметно, що видання „Остання світова...”, випущене харківським видавництвом „DOBRYNI”, визнане лауреатом у номінації „Книга року. Символ часу”.(93, 100, 114).

65 років потому відгриміли бої на фронтах Великої Вітчизняної війни, спогади про яку викликають біль у серці та сльози на очах. Майже не залишилось очевидців тих страшних в історії людства подій, сповнених нестерпними стражданнями, горем, біллю та відчаєм. 21 квітня у великому залі Українського культурного центру «Юність» пройшла презентація книги «Пам'ять серця», присвяченої 65-річчю Великої Перемоги. Ветерани й депутати представили нову книгу про бої за Харків. До книги увійшли спогади, враження, розповіді 202 ветеранів – учасників боїв за звільнення Харківщини.(9, 63).

Ще одну унікальну книгу „Великая Отечественная война. 1941-1945г. Память 9 мая” було презентовано 12 травня у Харківській державній науковій бібліотеці ім. В.Г. Короленка. Автору багато ілюстрованої рідкісними фотознімками та насиченої унікальними архівними матеріалами книги Петру Конюшенку вдалося створити справді унікальний правдивий літопис безсмертного подвигу радянського народу у боротьбі із фашистською Німеччиною, а заодно й переконливо розкрити ідеологію та суть самого фашизму.(78, 107).

Наприкінці квітня в Українському культурному центрі «Юність» у Харкові відбувся II фестиваль патріотичної пісні «Катюша», присвячений Дню Перемоги. Фестиваль був започаткований і підтриманий Управлінням культури і туризму Харківської облдержадміністрації та УКЦ «Юність». У ньому взяли участь 70 учасників без вікових обмежень, хори і ансамблі районів області і Харкова, які виконали пісні часів Великої Вітчизняної війни, післявоєнного періоду та сучасні.(66, 86).

В Українському культурному центрі Харкова напередодні 9 травня вшанували пам'ять нашого славного земляка, льотчика-штурмовика, Героя Радянського Союзу, учасника Параду Перемоги, почесного громадянина селища Печеніги Кузьми Филімоновича Білоконя. Це легендарна особистість. Він уславився на війні, але й післявоєнний шлях фронтовика був не менш напруженим і героїчним. (115).

7 травня у Харківському національному театрі опери та балету відбувся урочистий концерт на честь харків'ян, які героїчними зусиллями відстояли свободу Вітчизни у Великій Вітчизняній війні.

Концерт вийшов грандіозним і за насиченістю програми, і за кількістю його учасників. У святковому заході були задіяні кращі виконавці і колективи нашого міста. Організатори об'єднали в одній програмі і професіоналів – справжніх майстрів хореографії і вокалу, заслужених артистів України – і досвідчені самодіяльні команди, і талановитих артистів-початківців. (42).

У малому залі ХАТОБу відбувся звітний концерт учнів дитячої музичної школи №9 ім. В. Сокальського, присвячений 65-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. У концерті брали участь лауреати міжнародних, всеукраїнських і обласних конкурсів, яких підготували викладачі і концертмейстери школи. Звучала музика Моцарта, Дж. Россіні, Тухманова, Дунаєвського, Бабаджаняна, Гайдено та ін. композиторів.(57).

У концертному залі філармонії 4 травня пройшов творчий вечір Всеволода Коломенського „Поклонимся великим тем годам”, присвячений 65-річчю Перемоги.

9 травня у Будинку органної і камерної музики відбулась прем'єра програми „Жди меня” у виконанні Наталі Сидоренко (сопрано) і Станіслава Калініна (орган).

Пісні із репертуару Клавдії Іванівни Шульженко у виконанні Альбіни Житенєвої (сопрано) та Олександра Склярова (фортепіано) прозвучали в програмі „О настоящем ...”, яка пройшла у концертному залі Харківської філармонії 12 травня.

Концерти, присвячені 65-річчю Перемоги відбулись 6, 7, 8 травня у Харківському академічному театрі музичної комедії.

На честь Дня Перемоги у кінотеатрі ім. О. Довженка відбулась демонстрація кінострічки «Предстояние» (режисер Микита Міхалков). На захід було запрошено 120 ветеранів Великої Вітчизняної війни Дзержинського району. Серед них – учасники бойових дій, діти війни, ветерани Збройних Сил і ветерани праці.(11).

Як ніколи широко і яскраво відзначив Харків 65-річчя Великої Перемоги. У всіх районах міста, практично біля кожного пам'ятника чи пам'ятного знака воїнам-переможцям 9 травня проходили покладання квітів, концертні програми, вшанування ветеранів. І, звичайно, головні заходи відбулись на меморіалі Слави у Лісопарку і на площі Свободи.

Вперше за довгі роки Харків відзначив День Перемоги воєнним парадом. На головній площі міста – площі Свободи – стройовим кроком пройшли 20 «коробок» солдатів і курсантів, проїхало 30 одиниць військової техніки, відбулося дефіле хорових загонів і оркестрів. Після денних урочистостей відбувся традиційний польовий «бенкет» - із запашною кашею і фронтowymi сто грамами.

Надвечір на площі Свободи відбувся грандіозний святковий концерт. Він об'єднав тисячі харків'ян різного віку – і літніх людей, і зовсім юних.

Перед присутніми виступили як сучасні “зірки”, так і ті, чиї пісні знають напам’ять декілька поколінь. Святковий настрій харків’ян підтримували ВІА “Лейся, песня!”, “Синяя птица”, поет і композитор В’ячеслав Малєжик, Едіта Пьеха, італійська “зірка” In-Grid і російська група “Дискотека Авария”.

А ввечері небо над площею осяялось яскравим феєрверком. (38, 39, 81, 113).

З 15 по 19 травня у Харкові проходив другий міжнародний фестиваль короткометражних фільмів “Харьковская сирень”. У кінофестивалі брали участь кращі кінострічки авторів з Росії, Білорусі, Казахстану, Азербайджану, Франції, США. Особливе місце у фестивалі зайняли фільми про Велику Вітчизняну війну. 18 травня в рамках фестивалю працювала секція “Великій Перемозі присвячується”. Глядачам показали фільм “Під вогнем”, знятий у 1996 році американськими кінематографістами. Він розповідає про харків’янок – ветеранів війни (режисер Ноель Деннер). Зйомки картини тривали декілька років. Прем’єра фільму відбулась в Цинциннаті до 60-річчя Перемоги та мала величезний успіх. Не менший успіх картина отримала і в Харкові вже в рік святкування 65-річниці Перемоги. У залі були присутні дві жінки – героїні цього фільму Закружецька Наталія Денисівна та Заїченко Валентина Євсейвна. (36, 97).

65-річниці Перемоги була присвячена ораторія Володимира Дашкевича “Солдатський реквієм”, світова прем’єра якої відбулась в рамках фестивалю “Харьковская сирень”. Твір виконав симфонічний оркестр Харківської філармонії під управлінням Юрія Янко, хор філармонії ім. Палкіна і соліст Московського театру “Нова опера” лауреат міжнародних конкурсів, лауреат премії “Золота маска” Ілля Кузьмін та заслужена артистка України Марина Чиженко. (37).

Зберегти для нащадків пам’ять про тих, хто бився на фронтах Великої Вітчизняної, виніс роки окупації та пекло концтаборів, хто забезпечував Перемогу, працюючи в тилу, хто піднімав із руїн і відроджував рідний край, покликані музейні заклади.

5 травня у Муніципальній галереї відбулось відкриття фотовиставки «Місто, що пережило війну», а також - презентація альбому “Харків 1941-1943...”.

В експозиції представлено оригінальні фотографії і фотоматеріали того часу, воєнна кінохроніка.

Виставка фотографій воєнного Харкова стала вже традиційною. Цей проект реалізовується третій рік поспіль і супроводжується виданням ексклюзивних фотоальбомів.

Представлені на виставці фотографії зібрані із приватних колекцій, придбані на міжнародних аукціонах. Автори проекту - Володимир Бисов і Віктор Зільберберг. Відомі художники протягом багатьох років розшукують фотоматеріали часів війни про рідне місто. А починалось все з виставки у Художньому музеї у 1995 році. Пізніше вона “вийшла” у сад ім. Т.Г.Шевченка і стала традиційною. (24, 112).

2010 року з 2 по 10 травня виставка матеріалів цього проекту працювала на центральній алеї міського саду. Експозиція була присвячена 65-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. На виставці представлено фотографії Харкова довоєнних, воєнних і повоєнних років, знімки пам'ятних і історичних місць міста. Фотографії, окрім Харківського обласного архіву та архіву Історичного музею, надали архіви різних країн, зокрема Австрії, Німеччини, Італії і Швейцарії.

Ветеранам війни, які були присутні на відкритті виставки, подарували книгу-альбом “Харків 1941-1943 рр. Місто, що пережило війну”. Тираж книги – 1 тисяча примірників. У ній представлено кілька епох: початок століття, 30-ті роки (період розвитку Харкова як Першої столиці України), роки Великої Вітчизняної війни, післявоєнна реставрація і сьогоденний день. Зокрема є порівняльні фотографії, зроблені у різний час. Фотоальбом обсягом у 212 сторінок буде передано у бібліотеки, школи. (83, 112, 116).

Символічно, що напередодні свята Перемоги в залах Харківського художнього музею відкрилась перша масштабна виставка робіт художника, фронтовика, педагога Василя Яковича Лозового.

У неповні 18 років він – артилерист, командир гармати. Про хоробрість і мужність молодого фронтовика свідчать його високі бойові нагороди, в тому числі – «Орден Слави» і медаль «За відвагу». Створення картин для Василя Яковича не було даниною часу. Він пережив усі страхоття війни. Тому у драматичних образах втілював свої почуття, роздуми і про військове лихоліття, і про щастя мирного життя. (67).

65-річчю Перемоги Харківський художній музей присвятив також виставки: «Графіка Раїси Іванівни Моїсеєнко» та «Михайло Овсянкін. Скульптура. Малюнок. Акварель». Музей презентував твори відомого харківського скульптора, в активі якого великі монументальні роботи і пам'ятники видатним діячам науки і культури, скульптурні портрети і барельєфи, твори медальєрного мистецтва і меморіальні дошки.

Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років присвячена експозиція у Харківському історичному музеї. Працівники музею також підготували пересувну виставку до 65-річчя Перемоги. (3, 49).

У музеї комплексу “Висота маршала Конєва” відкрилась виставка “Подвиг, приречений на безсмертя”, присвячена 65-річчю Перемоги. Зібрати експонати допомогли управління МВС і МНС в Харківській області, Навчальний центр оперативно-рятівної служби цивільного захисту МНС України. В експозиції представлені гімнастерки і фуражки працівників міліції періоду Великої Вітчизняної війни, бойовий одяг і лаштунки пожежника, особисті речі начальника УПО Харківської області (шинель, папах, польова сумка), значки, бойові нагороди часів Другої світової війни, документи, фотографії працівників міліції і пожежної охорони – учасників Великої Вітчизняної війни. (29, 47, 55).

“Дорогами Перемоги” – таку назву має нова виставка, яка була розгорнута у Валківському краєзнавчому музеї на честь свята Визволення.

Більше 200 експонатів, представлених на цій виставці розповідають про різні періоди Великої Вітчизняної війни через долі їх учасників. (18).

Листи з фронту... Їх писали на привалах, у хвилини відпочинку між боями...

У Краснопавлівському краєзнавчому музеї було відкрито виставку солдатських листів «Чекай мене...». Вони дійшли до нас через роки. (19).

До акції “Пошук”, яку започаткував Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр, приєднався Зміївський краєзнавчий музей. (98).

Напередодні 65-річчя Великої Перемоги над німецько-фашистськими загарбниками в «Музейній вітальні» Лозівського музею освіти відбулась зустріч з ветеранами війни і праці кількох поколінь вчителів. Гості ознайомились з виставкою кращих робіт юних художників міста «Навічно в пам'яті...» та експозицією «Освітня міста – учасники Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.». (7).

У селищі Буди Харківського району, у приміщенні колишньої початкової школи під назвою «65 років без війни» відбулась персональна виставка Альберта Плашкіна, яку художник присвятив Дню Перемоги. (25).

Харківські ветерани не втрачають смаку до життя. Незважаючи на вік, вони знаходять час і сили для творчості. З 29 квітня по 20 травня у музеї Клавдії Шульженко проходила виставка «И снова в душе расцветает весна!», присвячена 65-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні. В експозиції представлено біля двохсот робіт півсотні авторів – ветеранів війни і праці. (27).

Розповісти молодому поколінню з перших вуст правду про Велику Вітчизняну війну, не дати спаплюжити історію – таке завдання поставили перед собою ветерани із Центру захисту правди історії Великої Вітчизняної війни. До 65-річчя Великої Перемоги у Харківському історичному музеї вони провели зустріч із вихованцями обласного дитячого притулку „Гармонія”. Керівник центру Петро Конюшенко розповів дітям про початок війни, про ту неймовірну ціну, яку заплатив радянський народ за Перемогу. Разом з дітьми ветерани переглянули кадри воєнної кінохроніки, подивились документальній фільм – розповіді очевидців про страхіття концтаборів, які вони пройшли будучи дітьми. (84).

З 21 серпня по 15 вересня 2010 року у Харківській художній галереї під патронатом Харківської обласної ради, Харківської обласної державної адміністрації проходила виставка з нагоди 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні, Дня визволення Харкова та Дня міста. В експозиції представлені понад 50 робіт художників-ветеранів: Олександра Вяткіна – заслуженого діяча мистецтв, професора, лауреата конкурсу “Народне визнання”, стипендіата премії ім. С. Васильківського та Степана Письменного – стипендіата премії ім. С. Васильківського, лауреата Муніципальної премії. З 45 учасників бойових дій – членів Харківської організації Національної спілки художників України зараз залишились тільки

вони вдвох. Експозиція під назвою “Нас оставалось только двое...” презентує твори майстерної графіки та живопису. (41, 73).

Пам’ять про воїнів, що віддали своє життя за наше мирне сьогодні, увічнили у пам’ятниках та меморіальних дошках, відкритих у Харкові та області в рамках святкування 65-річчя Перемоги та Року ветеранів Великої Вітчизняної війни.

На довічну згадку про криваву розправу фашистів над більш ніж двома сотнями радянських військовополонених, заживо спалених у лютому 1943 року в одній із залізничних казарм поблизу Харкова, 8 травня 2010 року на ділянці Південної залізниці Харків-Покотилівка було відкрито меморіальний комплекс пам’яті закатованих червоноармійців.

У центрі меморіального комплексу викладено велику клумбову п’ятикутну зірку. Територію навколо пам’ятника заасфальтовано і викладено бруківкою. Це місце тепер видно і із залізниці. А встановлений тут знак „С” приписує машиністам потягів подавати сигнал на честь полеглих тут воїнів. (10, 106).

Церемонія відкриття реконструйованих меморіалів відбулась 8 травня на двох міських кладовищах. На кожному із монументів викарбовано нові імена солдатів, місця поховань яких вдалося встановити в результаті вивчення архівних записів, кладовищних книг і документів німецької комендатури. Повністю відреставровано монумент на честь полеглих у роки Великої Вітчизняної війни на кладовищі №8. На меморіальних табличках вибито 454 імені похованих тут бійців. На кладовищі № 6 споруджено новий пам’ятник, на якому увічнено ще 682 захисників Батьківщини.

У день Великої Перемоги на привокзальній площі Міжнародного аеропорту „Харків” було урочисто відкрито обеліск пам’яті пілотів і техніків Цивільного Повітряного флоту, які загинули героїською смертю у Велику Вітчизняну війну. (109).

На честь видатного діяча антифашистського руху, публіциста, журналіста і критика Юліуса Фучіка у Харкові було відкрито меморіальну дошку. Її встановили на будинку по вулиці Сумській, 11. Тут у 1930 році Фучік зустрічався з харківськими журналістами. Дату встановлення дошки, 5 травня, вибрали не випадково. Саме цього дня 1945 року розпочався штурм і визволення в’язнів концтабору Маутхаузен, в якому загину Юліус Фучік. (17, 28).

Напередодні свята Перемоги відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки Ельзі Яківні Сербіновій, колишньому головному лікарю Колонтаївської лікарні. У роки Великої Вітчизняної війни Ельза Яківна Сербінова була залишена на окупованій території для ведення підпільної роботи. Відважна лікарка-підпільник за мужність і відвагу була нагороджена орденами «Леніна» і «Червоної зірки» медаллю «Партизан Великої Вітчизняної війни» I ступеня. (85).

Меморіальну дошку Герою Радянського Союзу М.Ф. Макаренку, який у роки війни здійснив 320 вильотів і збив 10 ворожих літаків було відкрито у Семеновому Яру, що на Богодухівщині. (15).

Дві примітні події, приурочені до 65-річчя Великої Перемоги, відбулися на Валківщині. У смт Ков'яги з усіма військовими почестями були урочисто перепоховані останки двох військових, які загинули під час визволення селища від фашистських загарбників. А в селі Перекоп на фасаді місцевої школи урочисто відкрили меморіальну дошку Герою Радянського Союзу Д.Д. Погодіну, який загинув при визволенні села. Відновлена і історична справедливість – його ім'я повернуто Перекопській школі. (87).

Не стояли осторонь події бібліотеки. Заходи, присвячені 65-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні та Року ветеранів, відбулись практично в усіх бібліотечних закладах Харкова та області.

Напередодні Дня Перемоги, у період з 26 квітня по 7 травня 2010 року у Харківській обласній бібліотеці для дітей проходив Марафон безсмертя „Вклонімося великим тим рокам”. Кожний день Марафону був присвячений окремим значним подіям: початок війни, битва під Москвою, блокада Ленінграда, Сталінградська та Курська битви, Україна в роки війни, звільнення Харкова, міста-герої, Берлінська битва, визволення Європи від фашистських загарбників, Перемога.

Марафон підтримали дитячі бібліотеки м. Харкова, а також бібліотеки російських міст Курська і Белгорода.

Читанням та передачею від бібліотеки до бібліотеки перехідного символу марафону – „Листа у вічність” від Невідомого Солдата Великої Вітчизняної війни до наших сучасників – розпочиналися заходи кожного дня. У заключний день Марафону 7 травня співробітники та читачі бібліотеки вшанували пам'ять Героя Радянського Союзу Сипало І.А., колишнього директора бібліотеки, поклавши квіти на його могилу, а для учнів комп'ютерного коледжу була показана літературно-музична інсценівка „Листи з фронту...” (14).

Року ветеранів Великої Вітчизняної війни у ХОБД були присвячені день вдячності „Я до ніг прихилив би вам небо...” та історичний круїз „Над пам'яттю роки не владні”. На зустріч були запрошені курсанти Академії цивільної оборони України. (76).

В Харківській обласній бібліотеці для юнацтва було розгорнуто книжково-ілюстративну виставку „Перемоги радісної день” та пройшов вечір-зустріч „Ви наше безсмертя і голос солдата”.

Дню Перемоги були присвячені книжкова виставка „Свято, що гуртує покоління” і урок пам'яті „Подвиг не має забуття” у Харківській обласній універсальній науковій бібліотеці.

У Золочівській районній бібліотеці 26 грудня пройшов семінар на тему "Бібліотека, як центр патріотичного і національного виховання майбутніх громадян України". Його приурочили зустрічі 65-ої річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні. З доповіддю на тему „Війна у долі бібліотекаря” виступила директор централізованої бібліотечної системи Н.О.Шуленко. Вона наголосила на тому, що навіть на війні бійці знаходили можливість і мали бажання проглянути й почитати друковані видання. І фронтові бібліотекарі їм давали таку можливість. В бібліотеці у цей час діяла

незвичайна книжкова виставка під назвою "Про минуле для майбутнього". Матеріали, розміщені на ній, були присвячені темі Великої Вітчизняної війни. (64).

Особливу увагу читачів Ізюмської центральної районної бібліотеки звертала на себе виставка-інформація, присвячена 65-річчю Перемоги, яка була розгорнута тут у квітні. У розділах «Імена, які стали легендою» та «Солдатська правда» представлена мемуарна література, що охоплює всю історію Великої Вітчизняної війни. (54).

65-річчю Перемоги у бібліотеках Лозівщини був присвячений Тиждень книги про війну, який проходив з 3 по 9 травня. У ці дні читачі ознайомились з художніми та документальними творами про Велику Вітчизняну війну. (22).

У літопис Великої Перемоги навечно вписані імена тисяч і тисяч славних синів і дочок України. І серед них золотом сяють імена наших земляків – Героїв Радянського Союзу. Саме їм були присвячені заходи, які напередодні свята пройшли у бібліотеках Лозівського району. Година пам'яті "Завжди з нами" пройшла в Орільській бібліотеці, урок мужності "Герої полум'яних літ" проведено у Катеринівській бібліотеці. Годину пам'яті "Шляхами подвигу звичайного громадянина М. Перевозного" проведено у шкільному музеї села Тихопілля, а в Єлизаветівці, де М.І.Перевозний працював вчителем пройшов урок мужності "Учитель і Герой М. Перевозний", який провела завідувача сільської бібліотеки В. Чередниченко. У с. Перемога проведена година-реквієм "Війна далека, але пам'ять з нами", на якій вшановували Героя Радянського Союзу В.С. Білоусова-Гільтія. Цей захід було проведено спільно бібліотекарями Перемогівської, Герсеванівської сільських та шкільних бібліотек. (21).

Під девізом "Ніхто не забутий! Ніщо не забуте!" у 2010 році, який оголошено в Україні Роком ветеранів Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років, працювала Лозівська центральна районна бібліотека. З початку року у бібліотеці відбулась низка заходів до 65-річниці Великої Перемоги. Найбільш цікавим для читачів був цикл книжкових виставок "Ми пам'ятаємо" та "Книги, обпалені війною". Декілька днів на юнацькому абонементі лунав звуковий огляд літератури "Літопис мужності й відваги", який розповідав відвідувачам про письменників, які були солдатами на тій війні, а потім свої враження втілили у художніх творах.

Для молоді були виготовлені листівки-звернення із закликом пам'ятати про тих, хто завоював для всіх нас перемогу.

7 травня в урочисто прибраному читальному залі, де на присутніх чекали пісні Перемоги, прапор Перемоги, солдатська атрибутика, ордени та медалі воєнної пори, квіти та багато книг про війну, пройшла година історичної пам'яті "Не владний над подвигом час".(72).

Низку заходів до Дня Перемоги запланувала Лозівська юнацька бібліотека. Серед них огляд літератури "Перечитаємо війну", розповідь про І. Кожедуба, книжкова виставка-спогад "Пам'ятаєш, земле, сорок п'ятий?", вечір-спомин "Не охолоне пам'ять серця". Головна мета цих заходів – не

дати забути молодому поколінню, хто і якою ціною виграв цю війну, чим і ким ми повинні пишатися, про кого пам'ятати.(108).

6 травня у Лозівській міській бібліотеці було проведено літературно-історичну годину «У пам'яті народній не закінчилася війна». (70, 71).

Годину пам'яті у Перемозькій ЗОШ провели бібліотечні працівники. Завідуюча Перемозькою бібліотекою-філією (Лозівський р-н) О.М.Полякова розповіла дітям про життя та героїчне минуле земляка, Героя Радянського Союзу В.С. Білоусова. Шкільний бібліотекар С.А. Тихоненко провела огляд літератури «Сторінки цих книг – сама історія» та представила воєнно-патріотичну літературу, яка є в наявності у бібліотеках. А бібліотекар Герсеванівської бібліотеки С.О. Бараш ознайомила присутніх з тематичним досьє «Наші земляки на фронтах Великої Вітчизняної війни».(91).

Нинішній 2010 рік посідає особливе місце в історії світової цивілізації. Це рік 65-річниці закінчення другої світової війни та її вирішальної складової Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років. До Дня Великої Перемоги в усіх закладах Дергачівської централізованої бібліотечної системи району пройшли урочисті зустрічі з ветеранами, уроки мужності, години пам'яті, літературно-музичні композиції, створені куточки бойової слави, організовані книжкові виставки. У центральній дитячій бібліотеці був проведений усний журнал «Одна на всіх Велика Перемога», присвячений пам'яті наших дідів, батьків, солдатів, загиблих на фронтах Великої Вітчизняної війни. (52).

Бібліотеки Дергачівської ЦБС приділяють постійну увагу військово-патріотичному вихованню. Вони вшановують подвиги мужніх афганців, героїчних учасників Великої Вітчизняної війни. До уваги читачів – виставки і тематичні полиці «Подвиг невіддоданий часу». Зустрічі молоді з ветеранами відбулись у Пересічанській бібліотеці - «Подвиг невіддоданий часу», у Вільшанській – «З тобою, роде мій орлиний, іду дорогами війни». Активно працюють у цьому напрямку Гаврилівська, Полівська, Русько-Лозівська бібліотеки. Літературні години «Безсмертні подвиги і слава» провели Великопроходівська, Слатинська, Малопроходівська, Ветеринарна бібліотеки; уроки мужності «Спасибі за життя, солдате» – Черкасько-Лозівська; літературно-музичні композиції – Прудянська, Мануїлівська. У Козачолопанській бібліотеці пройшли дні пам'яті «Вклонюся низько ветерану».(77).

Події другої світової війни не перестають вражати силою народного духу, величчю подвигу мільйонів, що піднялися на захист Батьківщини, своїх осель і родин. Тема героїзму у роки війни нескінченна. До Дня Скорботи і вшанування жертв війни Цупівська та Дубівська бібліотеки-філії Дергачівської ЦБС провели для учнів молодших класів годину пам'яті під назвою «П'є журавка воду».(48).

3 травня по вересень 2010 року у Сахновщинській ЦБС проходив районний огляд-конкурс „Добро й милосердя єднає серця” на кращий сценарій масового заходу, присвяченого Року ветерана. На розгляд журі було подано 25 розробок різноманітних масових заходів: вечори-реквієми, вечори-

спомини, літературні свята, вечори-вшанування, уроки-пам'яті, літературно-поетичні зустрічі. За результатами конкурсу перше місце посіли завідувачки Огіївською бібліотекою сімейного читання за проведені заходи: „За мирне небо спасибі вам, ветерани”, годину пам'яті „За цвіт життя завдячує народ полеглим і посивілим солдатам” та Лигівською сільською бібліотекою за проведення вечора-спомина „Душа її посіяла добро: вчинками, словами і ділами” (спогади односельчан „Війна очима дітей”). Друге місце присвоєно завідувачці Олійниківською сільською бібліотекою за розробку та проведення літературно-музичного свята „Уклін живим, загиблим слава”. Третє місце присуджено завідувачці Бондарівською сільською бібліотекою за свято милосердя „В ім'я добра”. (88).

Напередодні 65-ї річниці Перемоги у Дворічанській дитячій бібліотеці була проведена година пам'яті “Ми йшли до тебе, Перемого!”. Звучали розповіді про подвиги Миколи Гастело, Олександра Матросова, про дітей-героїв Казика Гапоненка, Толі Комара, Леоніда Голікова, у грамзапису – спогади В. Талаліхіна “Про перший нічний повітряний таран”. В ході патріотичного заходу були виконані вірші, пісні, уривки з літературних творів, присвячені подіям Великої Вітчизняної війни.(95).

В рамках обласної військово патріотичної акції учнівської молоді “Слобожанські дзвони Перемоги” в Дворічанській районній дитячій бібліотеці відбувся районний конкурс читців-декламаторів “В серцях і пам'яті навіки”, присвячений 65-й річниці Перемоги.(5).

6 травня у читальному залі Краснокутської центральної бібліотеки відбувся вечір-спогад “Для нас – історія, для них – життя частинка”. На захід були запрошені ветерани Великої Вітчизняної війни. (32).

Нововодолазька центральна бібліотека для десятикласників місцевого ліцею провела у РБК захід з нагоди 65-річчя Перемоги. Звучали розповіді про Велику Вітчизняну війну, вірші на воєнну тему, були показані документальні, архівні відео матеріали. (45).

18 червня у читальному залі Богодухівської районної центральної бібліотеки до Дня Скорботи і вшанування пам'яті жертв війни організовано книжкову виставку-спомин “1941 рік: Вогонь народної помсти”.(92).

Готуючись до 65-річниці Перемоги та виконуючи розпорядження Харківської державної адміністрації “Про оголошення в Харківській області 2010 року Роком Ветерана”, обласна бібліотека для юнацтва провела серед підрозділів конкурс на кращий сценарій масового заходу з патріотичного виховання молоді “Естафета пам'яті”. У конкурсі взяли участь бібліотекарі дев'яти централізованих бібліотечних систем області та Червонозаводська ЦБС Харкова. Надійшло більше 60 розробок різноманітних масових заходів: вечір-реквієм, прем'єра Книги Пам'яті України, вечір-спомин, літературно-музичні композиції, урок пам'яті, круглий стіл, книжково-ілюстративні виставки тощо. “Про минуле для майбутнього”, таку назву мала виставка-панорама завідуючої відділом обслуговування Золочівської ЦРБ Т.І. Касьян. Для її створення був використаний прийом музейної композиції. Виставку оформили у вигляді землянки в натуральну величину.

Перше місце у конкурсі посів завідувач Гур'єво-Козачанського бібліотечного філіалу О.Я. Гур'єв. (75).

Святкування 65-річчя Перемоги зайняло чільне місце у культурно-освітніх закладах Харківської області.

У переддень Великої Перемоги, 8 травня у Мерефі відбулося грандіозне свято під назвою «Пам'ятаємо! Пишаємося! Дякуємо!». Урочистості відкрила святкова хода ветеранів війни та праці, городян, покладання квітів до меморіального комплексу «Батьківщина-мати». Надзвичайно насиченою видалася концертна програма. У виконання кращих колективів і виконавців Мерефи звучали пісні про війну і сучасні. Серед учасників концерту – хор «Райдуга», вокальні ансамблі «Світанок» та «Водограй», солісти Юлія Сиса, Влада Григоренко, Катерина Сидора та багато інших. (117).

7 травня у районному центрі Краснокутщини пройшло урочисте відзначення 65-ї річниці Перемоги. У районному Будинку культури з цієї нагоди відбувся театралізований концерт творчих колективів та виконавців району. Нікого не залишили байдужими старі-добрі фронтові пісні, що звучали зі сцени: «Темная ночь...», «Синий платочек», «Катюша» – їх наспівував увесь зал. (101).

Аматори Богодухівського районного Будинку культури дали концерт на честь Дня Перемоги для ветеранів, підопічних психоневрологічного диспансеру. (34).

5 травня у Богодухівському Центрі дитячої та юнацької творчості відбувся VI районний фестиваль військово-патріотичної пісні та співочої поезії, присвячений 65-річчю Великої Перемоги. (102).

Чудовий концерт для ветеранів підготували аматори Максимівського (Богодухівський р-н) сільського клубу. (89).

7 травня у Лозівському Палаці культури та біля Пам'ятного знаку відбулася театралізована програма «Если б не было войны» та мітинг-реквієм, присвячений розстріляним жертвам фашизму у Заячій балці. (70, 71).

А у Комсомольському сільському Будинку культури, що на Лозівщині пройшов районний фестиваль театралізованої воєнної пісні «Перемога, свята Перемога». Свою майстерність демонстрували 28 художніх колективів та окремих виконавців. (44).

Концерт для ветеранів підготували учасники агітбригади Дергачівського РБК, ансамблю “Квітка”, ансамблю “Калинка”. (61).

“Визволителям – уклін до землі!” – під такою назвою 9 травня у Вільшанському Будинку культури (Дергачівський р-н) відбулося театралізоване дійство, присвячене 65-річчю Перемоги та в рамках Року ветеранів. Протягом усієї програми фронтові пісні супроводжувались театральними інсценізаціями та хореографічними постановками у виконанні колективів “Грація”, “Утюг”, “АМІК”, завідуючої бібліотекою-філією №14 Чернецькою Г.П., воїнів-афганців. (13).

5 травня у Гаврилівському клубі (Дергачівський р-н) відбувся захід до 65-річниці Перемоги, організований працівниками бібліотеки і клубу. Читачі

Гаврилівської бібліотеки розповіли присутнім про героїв Великої Вітчизняної війни, читали вірші. Відбувся великий звітний концерт учасників художньої самодіяльності Гаврилівського клубу.(26).

Урочисто відсвяткували 65-річчя Перемоги у с. Руська Лозова Дергачівського району. У програмі святкувань був і концерт аматорів районного Будинку культури: виступили фольклорний ансамбль “Слобода”, дитячий танцювальний колектив “Райдуга”. (31).

Раз у два роки з метою виявлення нових талантів і обміну сценічним досвідом на Чугуївщині проходять огляди художньої самодіяльності закладів культури району. Підсумковий показ, як і кустові огляди, які пройшли 24 і 25 квітня у селищах Есхар і Чкалівський, були присвячені 65-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. (120).

Після денних урочистостей, великий концерт та конкурс патріотичної пісні відбулись 9 травня у Валках з нагоди 65-річниці Перемоги. Святкові мітинги, зустрічі з ветеранами, інші тематичні заходи пройшли в усіх куточках району.(96).

До відзначення 65-роковин Великої Перемоги жителі Благодатного, що на Валківщині готувались всією дружною громадою. Отож святкування стало справді всенародним і пам’ятним. Вшанували ветеранів, у Будинку культури пройшов концерт, підготовлений сільськими аматорами. Звучали воєнні пісні у виконанні хору “Дзвінкоголосі слобожани”. Ввечері небо над селом осяяв феєрверк. (111).

Документальний фільм «Дорогами війни», присвячений нововодолазьким ветеранам-фронтовикам, був показаний у районному Будинку культури напередодні 65-річниці Перемоги. Автор цього відео документу – учитель історії Нововодолазької гімназії Т.В. Кобзева. (35).

Давно так не святкували День Перемоги на Барвінківщині, як цього року. У школах, гімназіях, сільських Будинках культури пройшли зустрічі ветеранів війни з молоддю, святкові концерти. Цікава зустріч відбулась, зокрема, у читальному залу центральної районної бібліотеки. Хор ветеранів, який діє при районному Будинку культури, побував з концертами у багатьох селах району. 9 травня у центрі міста відбувся мітинг, покладання квітів до меморіалу і пам’ятника загиблим землякам. Для ветеранів була організована солдатська каша із фронтowymi сто грамами. А ввечері біля пам’ятника козаку Барвінку відбувся концерт художньої самодіяльності району за участі хору ветеранів і феєрверк. (82).

Ретельно готувалась до відзначення 65-річчя Перемоги Коломаччина. В усіх селах району пройшли урочистості з цієї нагоди. (59).

Урочистості, присвячені 65-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні та в рамках Року ветеранів Великої Вітчизняної війни, пройшли протягом 2010 року в усіх куточках Харківської області.

На жаль, час невмолимий. З кожним роком ветеранів Другої світової війни стає менше і менше. Але навіть після смерті вони не помирають. Герої, які вистояли у священній війні Добра зі Злом, йдуть не в землю – у Вічність.

Література:

1.Про проголошення 2010 року в Україні Роком ветеранів Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років: Постанова Верховної Ради України від 05.03.2010 р., № 1948-VI // Відомості Верховної Ради України.-2010.-№ 19.- С.167.

2.Адамович Т. Наш главный праздник / Т. Адамович // Харьк. Известия.- 2010.- 17 апр.

3.Алексеева Т. История становится ближе / Т. Алексеева // Время регионов Харьковщины.- 2010.- 17 апр.

4.Апрельские хроники музея Холокоста // Дайджест Е.- 2010.- № 4.

5.Бабай Л. Не маємо права забувати / Л. Бабай // Дворічанський край.- 2010.- 8 трав.

6.Безліч стежинок у полі, тільки правда одна // Слобід. край.- 2010.- 1 трав.- (Патріотичне виховання).

7.Білошниченко О. День Перемоги – то найбільше свято / О. Білошниченко // Голос Лозівщини.- 2010.- 14 трав.

7.Борщ Ю. Пам'ять про Перемогу вічна / Борщ Ю // Слобід. край.- 2010.- 18 верес.- (Свято).

9.Бузикіна М. 202 нагадування про війну / М. Бузикіна // Слобід. край.- 2010.- 24 квіт.- (Презентація книги).

10.В пам'ять о подвиге великом // Время регионов Харькова.- 2010.- 8 мая.

11.Ваш подвиг будет жить в веках! // Время регионов Харькова.-2010.- 8 мая.

12.Вести из Балаклеи // Слово ветерана.- 2010.- 27 мар.- (В ветеранских организациях области).

13.”Визволителям – уклін до землі!” // Вісті Дергачівщини.- 2010.- 22 трав.- (2010 – Рік ветеранів).

14.Виноградов В. Поклонимся великим тем годам / В. Виноградов // Время регионов Харькова.- 2010.- 8 мая.

15.Відкрито меморіальну дошку // Маяк (Богодухівський р-н).- 2010.- 15 трав.

16.Вікторова А. Малюють діточки війну... / А. Вікторова // Слобід. край.- 2010.- 13 трав.- (До 65-річчя Перемоги).

17.Вікторова В. На честь видатного антифашиста / В.Вікторова // Слобід. край.- 2010.- 6 трав.- (До Дня Перемоги).

18.Вільхівська Л. Музейна розповідь про війну / Л. Вільхівська // Сільські новини (Валківський р-Н).- 2010.- 8 трав.

19.Водолаженко Л. Чекай мене... / Л. Водолаженко // Голос Лозівщини.- 2010.- 30 квіт.

20.Головин С. Самый главный праздник / С. Головин // Красная звезда (Чугуевский р-н).- 2010.- 11 июня.

21.Горбацевич К. Пам'яті подвигу героїв-земляків / К. Горбацевич // Голос Лозівщини.- 2010.- 18 трав.

22.Горбацевич К. Тиждень книги про війну / К. Горбацевич // Голос Лозівщини.- 2010.- 13 квіт.

23.Горелкова Ю. Подарили ветеранам концерт / Ю. Горелкова // Красная звезда (Чугуевский р-н).- 2010.- 11 июня.

24.Город, переживший войну // Время регионов Харьковщины.- 2010.- 8 мая.- (Лента новостей).

25.Горщерук С. «65 лет без войны» / С. Горщерук // Трибуна трудящих (Харківський р-н).- 2010.- 12 трав.

26.Грудина Л. За чистое небо спасибо! / Л. Грудина // Вісті Дергачівщини.- 2010.- 22 трав.- (2010 – Рік ветеранів).

27.Давыденко А. Участница войны вяжет шали вилкой / А. Давыденко // Вечер. Харьков.- 2010.- 13 мая.- (Творчество)

28.Дань уважения одному из лидеров антифашистского движения // Время регионов Харькова.- 2010.- 8 мая.

29.Демьянович М. В музее войны появились новые экспонаты / М. Демьянович // Вечер. Харьков.- 2010.- 29 апр.

30.”День ветеранов” еженедельно // Время регионов Харькова.- 2010.- 24 апр.

31.День Победы в с. Русская Лозовая // Вісті Дергачівщини.- 2010.-15 трав.- (Відгомін подій).

32.”Для них – життя частинка” // Промінь (Краснокутський р-н).- 2010.- 15 трав.

33.Доманова Е. Поэтические таланты ветеранов / Е. Доманова // Слово ветерана.- 2010.- 27 марта.

34.Домнич Н. Подарували концерт / Н. Домнич // Маяк (Богодухівський р-н).- 2010.- 22 трав.

35.”Дорогами війни” // Водолазький кур'єр.- 2010.- 22 трав.

36.Дутова О. Дай Боже, щоб ми ніколи більше не дізналися, що таке війна / О. Дутова // Слобід. край.- 2010.- 20 трав.- (“Харківський бузок”).

37.Дутова О. Історія простого солдата / О. Дутова // Слобід. край.- 2010.- 20 трав.- (“Харківський бузок”).

38.Егоров М. День Победы в Харькове: военный парад и Эдита Пьеха на грузовике / М. Егоров // Газета по-харьковски.- 2010.- 15 апр.- (Дата).

39.Ефанова М. В город беспрепятственно вошли танки / М.Ефанова // Вечер. Харьков.- 2010.- 13 мая.

40.Ефанова М. В День Победы для ветеранов споет Эдита Пьеха / М. Ефанова // Веч. Харьков- 2010.- 17 апр.- (Праздник).

41.Ефанова М. Их осталось только двое / М. Ефанова // Веч. Харьков.- 2010.- 21 авг.- (Невозможно забыть).

42.Ефанова М. Победители вспомнили песни своей молодости / М. Ефанова // Вечер. Харьков.- 2010.- 8 мая.- (К 9 Мая).

43.Єремєєва А. Нагрудний знак OST / А. Єремєєва // Маяк (Богодухівський р-н).- 2010.- 17 лип.- (65-річчю Великої Перемоги присвячується...).

- 44.Живагін А.** «Сидят и слушают бойцы, товарищи мои...» / А Живагін // Голос Лозівщини.- 2009.- 7 трав.- (Фестиваль воєнної пісні).
- 45.3 нагоди** урочистостей // Водолазький кур'єр.- 2010.- 15 трав.
- 46.Завада А.** Таланты и поклонники / А. Завада // Слово ветерана.- 2010.- 8 мая.
- 47.Зайцева А.** «Подвиг, обреченный на бессмертие» / А. Зайцева // Время.- 2010.- 29 апр.- (Регион. События и факты).
- 48.Заріцька В., Павлюк Г.** “П’є журавка воду” / В. Заріцька, Г. Павлюк // Вісті Дергачівщини.- 2010.- 19 черв.
- 49.Збереження** історичної правди // Слобід. край.- 2010.- 8 квіт.- (До 65-річчя Великої Перемоги).
- 50.Зуб В.** Год юбилея шагает / В. Зуб // Слово ветерана.- 2010.- 14 апр.- (В ветеранских организациях).
- 51.Іщенко П.** Кіно, парад та Едіта П’єха на вантажівці / П. Іщенко // Слобід. край.- 2010.- 15 квіт.- (Відзначення знаменної події).
- 52.Кантемир Л.** «Одна на всіх Велика Перемога» / Л. Кантемир // Вісті Дергачівщини.- 2010.- 9 трав.
- 53.Кареліна Т.** Ніхто не забутий, ніщо не забуто / Т. Кареліна // Вісті Дергачівщини.- 2010.- 15 трав.- (До 65-річчя Великої Перемоги).
- 54.Кіріченко С.** Діє тематична виставка / С. Кіріченко // Обрії Ізюмщини.- 2010.- 16 квіт.
- 55.Коваленко А.** В лесу прифронтовом гармонь играет / А. Коваленко // Время регионов Харькова.- 2010.- 1 мая.
- 56.Коваль В.** Дякуємо за концерт / В. Коваль // Маяк (Богодухівський р-н).- 2010.- 22 трав.
- 57.Ковальчук Н.** Музыка мирного мая / Н. Ковальчук // Харьк. известия.- 2010.- 17 апр.
- 58.Кодяєва Н.** Книги, покликані зберегти історичну пам’ять народу / Н. Кодяєва // Слобід. край.- 2010.- 28 жовт.- (Місце події).
- 59.Коломаччина** святкує 65-річницю Великої Перемоги // Коломацький край.- 2010.- 22 трав.
- 60.Копитець П.** На вогник завітали діти війни / П. Копитець // Голос Лозівщини.- 2010.- 3 серп.- (До 65-річчя Великої Перемоги).
- 61.Костырко А.** Праздник со слезами на глазах / А. Костырко // Вісті Дергачівщини.- 2010.-15 трав.
- 62.Куличенко И.** Из Петербурга с любовью / И. Куличенко // Харьк. известия.- 2010.- 27 апр.- (Побратимы).
- 63.Куличенко И.** Память о войне живет в сердце ветерана / И. Куличенко // Харьк. известия.- 2010.- 6 мая.
- 64.Левченко В.** Війна в долі бібліотекаря // Зоря (Золочівський, Богодухівський, Краснокутський, Дергачівський р-н).- 2010.- 6 березня.- (Назустріч 65-ій річниці Перемоги).
- 65.Литовченко А.** День ветерана / А. Литовченко // Слово ветерана.- 2010.- 27 мар.
- 66.Лозівський район:** коротко // Голос Лозівщини.- 2010.- 27 квіт.

- 67.Мизгіна В.** Живописна матеріалізація радості буття / В. Мизгіна // Слобід. край.- 2010.- 8 трав.- (Вернісаж).
- 68.Місто Лозова:** події та факти // Голос Лозівщини.- 2010.- 16 квіт.
- 69.Місто Лозова:** події та факти // Голос Лозівщини.- 2010.- 2 квіт.
- 70.Місто Лозова:** події та факти // Голос Лозівщини.- 2010.- 7 трав.
- 71.Місто Лозова:** події та факти // Голос Лозівщини.- 2010.- 7 трав.
- 72.Мудрак Н.** “Ніхто не забутий! Ніщо не забуте!” / Н. Мудрак // Голос Лозівщини.- 2010.-18 трав.
- 73.”Нас оставалось** только двое...” // Слобід. край.- 2010.- 21 серп.
- 74.Непомнящий В.** Юные художники – 65-летию Победы / В. Непомнящий // Красная звезда (Чугуевский р-н).- 2010.- 20 марта.
- 75.Несвітайло О.** Про минуле для майбутнього / О. Несвітайло // Зоря (Золочівщина).- 2010.- 19 черв.- (Наші здобутки).
- 76.Никто не забыт,** ничто не забыто! // Харьк. известия.- 2010.- 2 ноября.
- 77.Новикова З.** Подвиг непідвладний часу / З. Новикова // Вісті Дергачівщини.- 2010.- 4 верес.- (2010 рік – Рік ветерана).
- 78.Огородня Т.** Книга о настоящих героях / Т. Огородня // Время регионов Харьковщины.- 2010.- 15 мая.
- 79.Огородня Т.** Харьков и Петербург будут дружить городами / Т. Огородня // Время регионов Харьковщины.- 2010.- 1 мая.
- 80.Олександрова Ю.** Вічна пам'ять про подвиг / Ю. Олександрова // Слобід. край.- 2010.- 21 верес.- (До 65-річчя Великої Перемоги).
- 81.Орлова Л.** Торжественный парад в Харькове / Л. Орлова // Проспект Правды.-2010.- 12 мая.
- 82.Осадчий А.** Торжества на Барвенковщине /А. Осадчий // Слово ветерана.- 2010.- 2 июня.
- 83.Павленко А.** «Харків – місто, що пержило війну» / А. Павленко // Слобід. край.- 2010.- 1 трав.- (До 65-річчя Великої Перемоги).
- 84.Павленко А.** Довести правду про війну / А. Павленко // Слобід. край.- 2010.- 1 лип.- (До 65-річчя Великої Перемоги).
- 85.Павлюк В.** Героїня у білому халаті / В. Павлюк // Промінь (Краснокутський р-н).- 2010.- 15 трав.- (Легендарні земляки).
- 86.Пархоменко М.** Фестиваль патріотичної пісні / М. Пархоменко // Слово ветерана.- 2010.- 10 трав.
- 87.Перекопський** школі Валківського району повернули ім'я Героя Радянського Союзу Д.Д.Погодіна // Слобід. край.- 2010.- 8 трав.
- 88.Перець Н.** Сучасний бібліотекар: професіонал та особистість / Н. Перець // Колос (Сахновщинський р-н).- 2010.- 11 груд.- (Культура).
- 89.Печаткіна І.** Уклін вам, сивочолі ветерани! / І.Печаткіна // Маяк (Богодухівський р-н).- 2010.- 22 трав.
- 90.Плясова М.** Свято Перемоги у Вінницьких Іванах / М. Плясова // Маяк (Богодухівський р-н).- 2010.- 9 черв.
- 91.Полякова О.** Ніхто не забутий, на попіл ніхто не згорів.../ О. Полякова // Голос Лозівщини.- 2010.- 27 квіт.

92.Прес-центр райдержадміністрації інформує // Маяк (Богодухівський р-н).-2010.- 19 черв.

93.Присвячено ювілею Великої Перемоги // Вісник Книжкової палати України.- 2010.- № 5.- С.47-48.

94.Рева А. Вічний вогонь народної пам'яті / А. Рева // Дворічанський край.- 2010.- 15 трав.

95.Резнік О. Травневі дні в дитячій бібліотеці / О. Резнік // Дворічанський край.- 2010.- 22 трав.

96.Романенко В. Ювілей Великої Перемоги / В. Романенко // Сільські новини (Валківський р-н).- 2010.- 15 трав.

97.Росіна Н. «Харківський бузок» розквітне в середині травня / Н. Росіна // Слобід. край.- 2010.- 6 трав.- (Кінофестиваль).

98.Саяний М. Непрочитані листи з війни / М. Саяний // Вісті Зміївщини.- 2010.- 16 квіт.- (Назустріч 65-річниці Перемоги).

99.Свято Перемоги у Харкові // Слобід. край.- 2010.- 11 трав.- (До 65-річчя Великої Перемоги).

100.Свято, яке об'єднало професіоналів і шанувальників // Слобід. край.- 2010.- 27 квіт.- (Культура).

101.Середа Т. Для ветеранів і краснокутчан / Т. Середа // Промінь (Краснокутський р-н).- 2010.- 15 трав.- (Відлуння свята).

102.Солошенко Л. Фестиваль патріотичної пісні / Л. Солошенко // Маяк (Богодухівський р-н).- 2010.- 15 трав.

103.Спасибі вам за травень 1945 року // Слобід. край.- 2010.- 11 трав.

104.Старикова Н. 65 – не порохом, а хлебом ... / Н. Старикова // Дворічанський край.- 2010.- 15 трав.

105.Старожилова А. Память о них будет жить вечно / А. Старожилова // Слобід. край.- 2010.- 23 верес.- (До 65-річчя Великої Перемоги).

106.Тараненко М. Карбом страдницької долі // М. Тараненко / Слобід. край.- 2010.- 11 трав.- (В ореолі звитяги).

107.Тараненко М. Щоб пам'ятали / М. Тараненко // Слобід. край.- 2010.- 13 трав.

108.Тарасова О. “Не охолоне пам'ять серця” / О. Тарасова // Голос Лозівщини.- 2010.- 18 трав.

109.Тесло І. І мирне небо зберегли для нащадків / І. Тесло // Слобід. край.- 2010.- 11 трав.- (Ніхто не забутий).

110.Тиждень книги про війну // Голос Лозівщини.- 2010.- 13 квіт.

111.Ткаченко В. Незгасна пам'ять про подвиг / В. Ткаченко // Сільські новини (Валківський р-н).- 2010.- 18 трав.

112.Уколова Е. Немцы и шведы запечатлели военный Харьков / Е. Уколова // Веч. Харьков.- 2010.- 8 мая.- (Выставка).

113.Харьков праздничный // Харьк. известия.- 2010.- 13 мая.- (65 лет Победы).

114.Харьковский «Мир книги» - добрая традиция // Время регионов Харькова.- 2010.- 1 мая.

115.Чернова Н. „Тринадцятий” назавжди з нами / Н. Чернова // Слобід. край.- 2010.- 11 трав.- (До 65-річчя Великої Перемоги).

116.Чернова Н. Виставку унікальних світлин відкрито / Н. Чернова // Слобід. край.- 2010.- 8 трав.

117.Чигрин В. Вдячна Мерефа шанує й пишається / В. Чигрин // Трибуна трудящих (Харківський р-н).- 2010.- 12 трав.- (На святковій хвилі).

118.Чумак Ю. “Червона калина” у колонії / Ю. Чумак // Главное.- 2010.- 4 сент.

119.Штефан Л. За те, що не забули... / Л. Штефан // Вісті Зміївщини.- 2010.- 28 трав.- (Відлуння свята).

120.Яковлев С. Расцветай талантами, Чугуевская земля! / С. Яковлев // Красная звезда (Чугуевский р-н).- 2010.- 29 мая.